

Værd at vide om økologikontrollen

Økologikontrollen og det røde Ø-mærke spiller en central rolle i at opretholde økologiens troværdighed. Det røde Ø-mærke er kendt af næsten alle danske forbrugere, som har stor tillid til både produktionen og kontrollen bag mærket.

Som økologisk producent bliver du kontrolleret for, om du overholder økologireglerne. Som økolog har du pligt til at medvirke til kontrol. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) der står for økologikontrollen. Vi har samlet en række forhold der kan være gode at vide i forbindelse med kontrol.

Kontrolhyppighed

Som certificeret økologi får du mindst et årligt besøg, hvor forholdene på din bedrift og alle dine økologibilag kontrolleres. Det årlige kontrolbesøg varsles oftest mindst 14 dage i forvejen, men ca. 5 pct. af de årlige kontrolbesøg er uanmeldte. Kontroltidspunktet varierer oftest fra år til år.

Omkring 10 pct. af økologerne bliver desuden udtaget til en supplerende kontrol (stikprøve). Her er fokus oftest på dyrene og andre forhold i selve produktionen, og mindre på de administrative forhold. Du kan godt blive udtaget til flere stikprøve inden for samme år.

Udtagning til stikprøve

Udtagning til stikprøver foretages i SGAVs analyseafdeling og baseres på en risikovurdering. Det vil sige, at du er i forhøjet risiko for at blive udtaget til en stikprøve, hvis du fornyelig har haft overtrædelser relateret til dyrevelfærdsforhold, eller hvis du ofte får konstateret overtrædelser i kontrollen. I andre tilfælde udtages stikprøverne alene på baggrund af produktionsstypen eller bedriftens størrelse.

Hvor ofte kommer den samme kontrollør

Som udgangspunkt får du højst få besøg af den samme kontrollør tre gange i træk. Man kan ikke frabede sig en specifik kontrollør, men du har mulighed for at gøre opmærksom på, hvis du ønsker at styrelsen overvejer en anden kontrollør ved dit næste kontrolbesøg.

Hvor mange kontrollører kommer og skal ind i stalden

På de fleste økologikontroller kommer der kun en enkelt kon-

trollør. Ved store og mere komplekse bedrifter, eller i forbindelse med oplæring eller kalibrering af kontrollørerne, kan der dog komme flere, der skal have adgang til stalden.

Skal du være til stede og kan kontrollen udskydes

Det er ikke et krav, at du skal være til stede under hele kontrolbesøget. Dog er det vigtigt, at kontrolløren har adgang til alle nødvendige områder og dokumenter for at kunne gennemføre kontrollen korrekt. Man har ifølge forvaltningsloven som udgangspunkt ret til at have en bisidder (f.eks. sin landbrugsrådgiver eller dyrlæge) med rundt på kontrollen.

Der skal som udgangspunkt tungtvejende grunde til at udskyde en uanmeldt kontrol. Det kan f.eks. være alvorlig sygdom, rejse eller uopsætteligt arbejde. Gå i dialog med kontrolløren, hvis du f.eks. har brug for tid til at finde en afløser eller en bisidder.

Afslutning på kontrolbesøget

Kontrolløren udfylder et kontrolskema under kontrollen, og vil kort efter kontrolbesøget sende resultatet af observationerne til dig. Vi anbefaler, at I ved kontrolbesøgets afslutning opsummerer besøget, så I har en fælles forståelse af, om kontrolløren vurderer, at der er konstateret potentielle overtrædelser.

Høringssvar og den endelige afgørelse efter kontrollen

Hvis kontrolløren vurderer, at der overtrædelser på bedriften får du sendt kontrolrapporten i høring. Her har du 14 dage til at kommentere på forholdene og indsende evt. manglende materiale. Herefter afgør Økologiadministrationen i Augustenborg kontrolsagen baseret på kontrollørens bemærkninger og dit høringssvar hertil. At indsende et høringssvar er din chance for at komme til orde med evt. indsigelser.

Der kan gå lang tid, før du får din endelige afgørelse. Nogle økologer venter op til et år på afgørelsen efter deres økologikontrol.

Konsekvenser ved overtrædelser

I langt de fleste tilfælde resulterer en overtrædelse af økologireglerne med en indskærpelse. Håndhævelsesmulighederne efter overtrædelser er disse:

Mundtlig vejledning:

Gives ved bagateller, der let kan rettes.

Indskærpelse:

En formel advarsel om, at reglerne skal overholdes.

Påbud:

Krav om at udføre en specifik handling for at rette op på overtrædelsen.

Bøde/politianmeldelse:

Økonomiske sanktioner eller anmeldelse til politiet.

Forbud:

Forbud mod at udføre en bestemt handling, f.eks. salg af et produkt som økologisk.

Genomlægning:

Krav om genomlægning af arealer eller husdyr, der ikke længere kan betragtes som økologiske.

Nedklassificering:

Produkter kan ikke længere sælges som økologiske.

Tilbagekaldelse af certificering:

Bedriften mister sin økologiske certificering.

Akkumulation af sanktioner ved gentagne overtrædelser

Gentagne overtrædelser af samme forhold kan resultere i en akkumulation af sanktioner. I starten vil mindre overtrædelser føre til en indskærpelse, hvor landmanden får en formel advarsel om at overholde reglerne. Hvis overtrædelserne fortsætter, vil de akkumuleres, hvilket betyder, at flere overtrædelser af samme art vil føre til strengere sanktioner, som f.eks. en bøde.

Bøde

Du vil typisk blive indstillet til en bøde, hvis du gentagne gange overtræder det samme forhold, eller hvis der konstateres grove overtrædelser af økologireglerne. Omkring 2 pct. af kontrolbesøgene resulterer i en bøde, og alle bødesager overgår til Politiet. Det betyder, at du bliver politianmeldt, hvis du har en overtrædelse, som SGAV vurderer er bødeberettiget. Det gælder uanset bødens størrelse. Den gennemsnitlige bødestørrelse har varieret over de sidste år mellem 4000 og 8000 kr. Der gives også mindre bøder.

Fratagelse af økologicertificeringen

I meget få tilfælde bliver økologer frataget deres økologicertificering. En fratagelse sker typisk hvis en økolog over en årrække altid har mange overtrædelsesforhold og ikke gør indsatser for at forbedre forholdene. Eller hvis der er særligt kritiske forhold relateret til dyrevelfærd, eller hvis en økolog nægter at lade sig kontrollere.

Støttetræk

Økologer kan ligesom det øvrige landbrugserhverv blive trukket i landbrugsstøtten, ved overtrædelse af krydsoverensstemmelse- og konditionalitetskrav. Overtrædelse af økologireglerne kan ikke resultere i støttetræk, men økologikontrolløren har pligt til at indberette, hvis de på økologikontrolbesøget opdager overtrædelser af krydsoverensstemmelse- og konditionalitetskrav.